

Slovenski avtor ponudil novo metodo odpravljanja disleksije

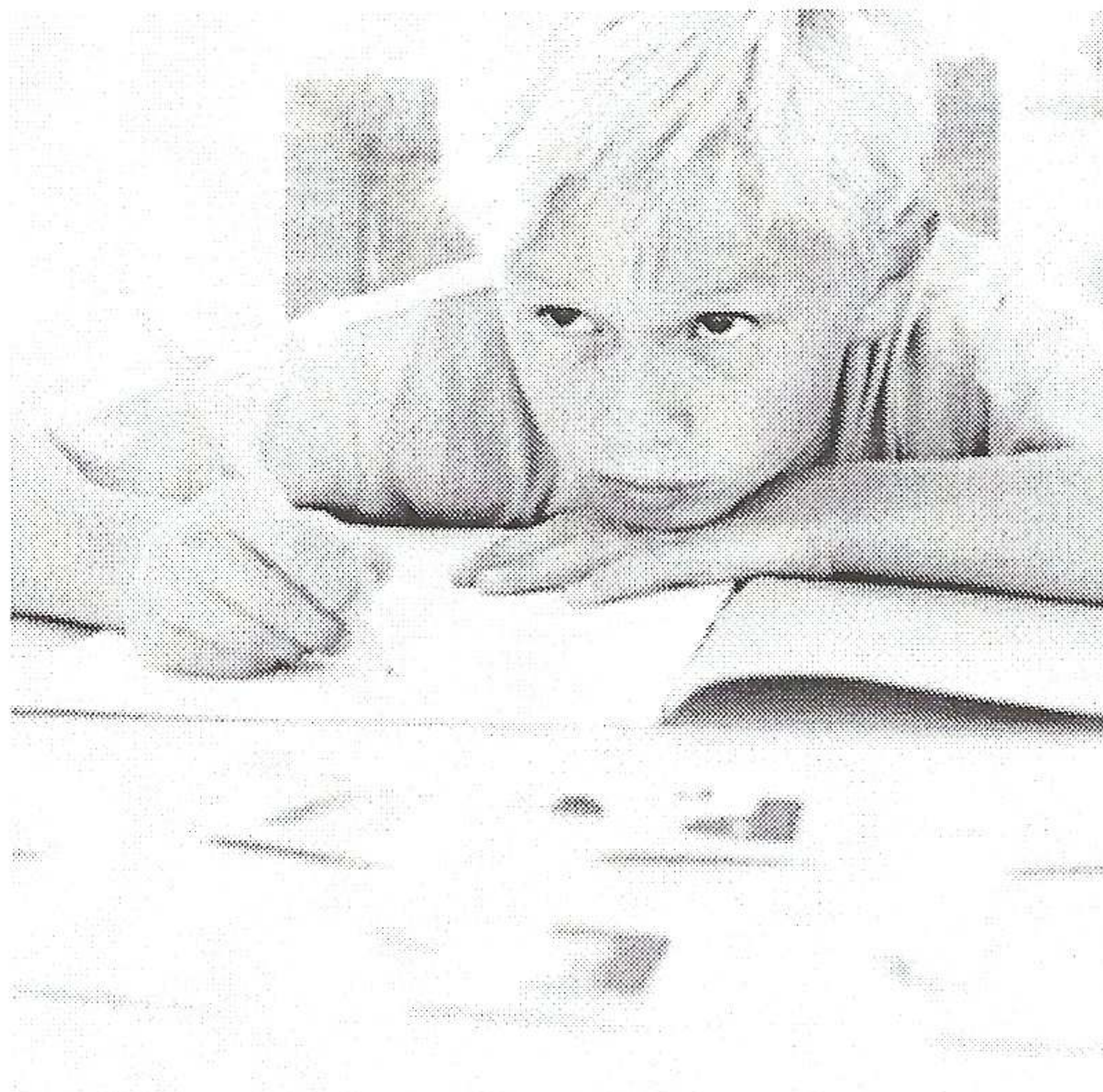
Doslej so po metodi REI obravnavali le tri otroke, izkušnje po nekaj mesecih obravnave pa kažejo "velikanski napredek v branju"

Zdravje - četrtek, 17.11.2011

Všeč mi je 32 0

Tekst: Mojca Lorenčič

Eros, avtor knjige [psi], je ponudil novo metodo odpravljanja disleksije. Izpeljal jo je iz teorije REI, ki jo razvija v navedeni knjigi. Metodo je v praksi preizkusil psiholog Matic Munc, ki jo je s psihologinjo Mašo Blaznik in promotorjem knjige Bojanom Maroševičem tudi predstavil na tiskovni konferenci. Munc napoveduje, da bodo dislektiki, ki bodo delali po tej metodi, čez nekaj let boljši bralci.

Nasprotno od obstoječih modelov obravnave disleksije, ki poskušajo otroku branje olajšati, metoda REI branje sprva oteži. (Foto: dokumentacija Dnevnika)

"Po nekaj mesecih dela z mladimi klienti se kaže, da je slovenski avtor odkril metodo za odpravljanje disleksije," je bil navdušen Munc, ki je teorijo REI označil za revolucionarno.

Ta teorija pravi, da v vsakem človeku obstajajo trije neodvisni deli psihe - racio (R), emocio (E) in instinkt (I), ki se borijo za prevlado. Po avtorju obstaja 13 načinov, kako se ti tako imenovani miselni procesorji med seboj prepletajo. Kot je povedal Munc, so za disleksijo "nevarne" tiste konstelacije, kjer prevladuje emocio.

Značilnost emocia je, da razmišlja s slikovnimi predstavami in med njimi dela povezave, slike zajema prostorsko in vsak element v sliki vidi iz vsakega zornega kota hkrati. Zaradi teh lastnosti emocia namreč prihaja do dislektičnih napak pri branju.

Kako bere dislektik

Branje je racionalni proces. Beremo tako, da linearno sestavljamo črko za črko in tvorimo besede. Emocio pa ne bere linearno, ampak besedo zaznava kot simbol, ki ga poveže s slikami v svojem spominu. Pri tem si mora namesto 25 črk zapomniti nekaj tisoč osnovnih slik. To zanj niti ni težko, je razložila Maša Blaznik, zatikati pa se začne, ko pride do besed, ki jih ne prepozna, za katere si je shranil napačne slike, ki jih zaradi abstraktnosti ne more povezati s slikami ali pa imajo več pomenov. V taki situaciji se ne znajde več in uporabi zasilni izhod - racio, ki naj s črkovanjem ugotovi, za katero besedo gre. Ker pa je racio pri dislektiku pri branju šibek, mu ni v pomoč in prihaja do tako imenovanih dislektičnih napak v branju.

Ker je za tako branje potrebnih veliko miselnih operacij, emocio razvije določene poenostavitve in si bo zapomnil le slike korena besed: pri besedi pojedel bo registriral le koren jedel in bo besedo prebral brez pripone po. Druga značilnost emocia je, da bere s predogledom: ko bere, skenira stavek do konca in avtomatično preverja, katere simbole pozna in katere bo moral ugibati, predelati, dajati približke... Zato se ti otroci zmedejo pri branju dolgih stavkov in je takšno branje zanje zelo naporno. Ta teorija tako zanika trditev stroke, da se dislektiki slabše orientirajo po besedilu.

Dislektiki prav tako obračajo črke - to je zato, ker gledajo črke iz vseh zornih kotov: in postane ni, od postane do... Enako se zgodi pri številkah. Tipična lastnost dislektika je tudi, da bere s sopomenkami, kontekstualno: če bere oče, lahko prebere ata, igrišče lahko prebere dvorišče...

Naslednja težava, s katero se dislektik sooča pri branju, so abstraktne besede, kot so ampak, biti, dokaj, kako... Stroka te besede označuje kot sprožilce disleksije - po teoriji REI pa je težava samo v tem, da jih emocio s težavo priključuje v spomin, ker zaradi njihove abstraktnosti zanje nima shranjene ustrezne slike.

Metoda REI

"Z dislektiki ni nič narobe, samo berejo s procesorjem, ki je za to nalogo manj primeren," je povedala Blaznikova.

S takšnim razumevanjem disleksije je na dlani tudi rešitev - iz procesa branja je treba izločiti emocio. To je avtor teorije REI naredil z uvedbo dvojnih simbolov: črke zamenjamo s številkami: a postane 1, b 2, c 3... ali pa besedo zapišemo s kombinacijo števil in črk. Tako branje postane za emocio nerešljiva naloga in je bralec prisiljen, da bere z edinim miselnim